

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΕΚΤΟ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριο, στις 26 Μαΐου 2023, με την ακόλουθη σύνθεση: Μαρία Αθανασοπούλου, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Κωνσταντίνα Ζώη και Βασιλική Πέππα (εισηγήτρια), Σύμβουλοι, Αγγελική Κέντρου και Αθηνά Σιγάλα, Πάρεδροι με συμβουλευτική ψήφο,

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παρέστη η Επιτροπεύουσα Πάρεδρος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Ελένη Νικολάου που αναπληρώνει νόμιμα τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας, ο οποίος είχε κώλυμα,

Γραμματέας: Σοφία Κουτσοβούλου, Προϊσταμένη Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να δικάσει την με αριθμό κατάθεσης στο Διοικητικό Πρωτοδικείο .../...2016 και αριθμό βιβλίου δικογράφων Ελ Συν (Α.Β.Δ.) .../2021 αγωγή, του ..., κατοίκου ..., ο οποίος παραστάθηκε με τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Ιωάννη Καραμιχάλη (ΑΜ ΔΣΡ 321),

κατά του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπεί νόμιμα ο Υπουργός Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Στελιανής Κουστουμπάρδη.

Το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ) παραστάθηκε ομοίως διά της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Στελιανής Κουστουμπάρδη.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο του ενάγοντος, ο οποίος ζήτησε την παραδοχή της αγωγής.

Την εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου και του e-Ε.Φ.Κ.Α., η οποία ζήτησε την απόρριψη της αγωγής.

Την Πάρεδρο της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, η οποία πρότεινε απόρριψη της αγωγής.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε τηλεδιάσκεψη μέσω της υπηρεσίας τηλεδιάσκεψεων e:Presence.gov.gr, κατ' εφαρμογή του άρθρου 295 παρ. 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 357 του ν. 4700/2020.

Αφού μελέτησε τα στοιχεία του φακέλου

Σκέφθηκε σύμφωνα με τον νόμο

1. Με την υπό κρίση αγωγή, η οποία παραπέμφθηκε λόγω δικαιοδοσίας ενώπιον του Δικαστηρίου, με την .../2020 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου ..., ο ενάγων στρατιωτικός συνταξιούχος λόγω ανικανότητας οφειλομένης προδήλως και αναμφισβητήτως εξαιτίας της υπηρεσίας, στρέφεται κατ' εκτίμηση του δικογράφου, κατά του Ελληνικού Δημοσίου και ζητεί να αναγνωρισθεί ότι το εναγόμενο οφείλει να του καταβάλει εντόκως με βάση τις διατάξεις του άρθρου 105 ΕισΝΑΚ α) το ποσό των ... ευρώ που αντιστοιχεί στις συντάξεις των άρθρων 9 παρ. 2 και 5 και 10 παρ. 2 του ν. 2084/1992 που παρανόμως δεν του καταβλήθηκαν για το χρονικό διάστημα από 1.9.2010 ως 31.3.2016 και β) το ποσό των ... ευρώ που αντιστοιχεί στο μη καταβληθέν με τη σύνταξή του επίδομα ανικανότητας για το ίδιο χρονικό διάστημα. Τέλος ζητεί να αναγνωρισθεί ότι το εναγόμενο οφείλει να του καταβάλλει στο εξής και μέχρι τη λήξη του χρόνου υποχρέωσης καταβολής της αναπηρικής του σύνταξης, μηνιαίως, ι) τη στερηθείσα σύνταξη ποσού ... ευρώ και ιι) το επίδομα ανικανότητας ποσού ... ευρώ.

2. Δοθέντος ότι με την παρούσα αγωγή επιδιώκεται, αποζημίωση, εξαιτίας πράξεων και παραλείψεων της συνταξιοδοτικής διοίκησης κατά τον κανονισμό σύνταξης με βάση τις διατάξεις περί παθόντων στην υπηρεσία, από πρόσωπο που συνταξιοδοτήθηκε με βάση τις διατάξεις αυτές, στην παρούσα δίκη νομιμοποιείται παθητικώς μόνο το Ελληνικό Δημόσιο, όπως προκύπτει από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 4 παρ. 1 περ. α', 2 περ. γ' και 3 περ. ε' του ν. 4387/2016 «Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας-Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού-συνταξιοδοτικού συστήματος (...) και άλλες διατάξεις» (Α' 85), 43 παρ. 3 (ε) (αα) του π.δ/τος 142/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Οικονομικών» (Α' 181), καθώς και των διατάξεων της 2/34279/0004/30.4.2008 διαπιστωτικής πράξης του Υπουργού Οικονομικών. Εν όψει των ανωτέρω, το Δικαστήριο κρίνει ότι νομίμως παρέστη ως διάδικος στην παρούσα δίκη το Ελληνικό Δημόσιο, όμως η Πάρεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που δύναται κατά νόμο να εκπροσωπήσει στις ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου δίκες τόσο το Δημόσιο όσο και τον e-ΕΦΚΑ (άρθρο 31 παρ. 1 του ν. 4445/2016, Α' 236), μη νομίμως παρέστη εκπροσωπώντας τον e- ΕΦΚΑ, ο οποίος δεν είναι, όπως προκύπτει από τις ανωτέρω διατάξεις διάδικος στην παρούσα δίκη και ως εκ τούτου πρέπει να αποβληθεί.

3. Η αγωγή αυτή, κατά το μέρος που ζητείται να αναγνωρισθεί ότι το εναγόμενο οφείλει να καταβάλλει στον ενάγοντα για το μέλλον και μέχρι τη λήξη του χρόνου υποχρέωσης καταβολής της αναπηρικής του σύνταξης, μηνιαίως, τα επικαλούμενα από αυτόν ποσά σύνταξης, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη,

καθόσον, κατά την έννοια των άρθρων 130 παρ. 1, 132 και 140 παρ. 1 του ν. 4700/2020, αίτημα της αγωγής μπορεί να είναι μόνο η καταψήφιση ή η αναγνώριση ήδη γεγενημένης και εκκαθαρισμένης, κατά τον χρόνο άσκησης της αγωγής, αξίωσης, όχι δε και η επιδίκαση μελλοντικών αξιώσεων, ήτοι αξιώσεων που πηγάζουν από ζημία που δεν έχει επέλθει κατά τον ως άνω κρίσιμο χρόνο (ΕλΣυν Τέταρτο Τμ. 344,2023, πρβλ. Έκτο Τμ. 525/2022). Κατά τα λοιπά, η αγωγή αυτή πρέπει να εξετασθεί ως προς τη νομική και ουσιαστική της βασιμότητα αντιμωλία των διαδίκων.

4. Στον νόμο 2084/1992, Α' 165, όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο εξόδου του ενάγοντος από την υπηρεσία, ορίζεται, στο άρθρο 7: « 1. Ο στρατιωτικός δικαιούται ισόβιας σύνταξης από το Δημόσιο εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις των επόμενων παραγράφων. 2. Στρατιωτικός νοείται αυτός, που υπηρετεί στις Ένοπλες Δυνάμεις, στην Ελληνική Αστυνομία, στο Λιμενικό και στο Πυροσβεστικό Σώμα, ως αξιωματικός, ανθυπασπιστής ή οπλίτης ή αυτός, που κατά το νόμο αντιστοιχεί στους βαθμούς αυτούς, ανεξάρτητα από το όπλο, σώμα, κλάδο ή ειδικότητα που ανήκει, καθώς και οι συνοριακοί φύλακες και οι ειδικοί φρουροί της Ελληνικής Αστυνομίας. 3. Ο μόνιμος στρατιωτικός δικαιούται σύνταξης: α) (...) 4. Οι μόνιμοι στρατιωτικοί, οι οποίοι πληρούν τους λοιπούς όρους και προϋποθέσεις του άρθρου 26 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, αποκτούν δικαίωμα σύνταξης χωρίς την προϋπόθεση της ηλικίας, που προβλέπεται από την περίπτ. α' της παρ. 3 του άρθρου αυτού.(...)», στο άρθρο 9: «1. Για τον υπολογισμό της σύνταξης των στρατιωτικών λαμβάνεται υπόψη ποσοστό του μηνιαίου ασφαλιστέου μισθού και η πραγματική συντάξιμη υπηρεσία τους. 2. Η μηνιαία σύνταξη συνίσταται σε ποσοστό 2% του κατά την προηγούμενη παράγραφο μηνιαίου ασφαλιστέου μισθού, για κάθε έτος πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας. 3. Ως μηνιαίος ασφαλιστέος μισθός νοείται το πηλίκον της διαιρέσεως του συνόλου των πάσης φύσεως μηνιαίων αποδοχών, που έλαβε ο στρατιωτικός κατά τα πέντε ημερολογιακά έτη, που προηγούνται του έτους εκείνου κατά το οποίο υποβάλλεται η αίτηση για σύνταξη και επί των οποίων καταβλήθηκαν εισφορές, χωρίς τον υπολογισμό των δώρων εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και του επιδόματος αδείας, δια του αριθμού των μηνών ασφάλισης των ετών αυτών, οι οποίοι δεν μπορεί να είναι λιγότεροι των σαράντα (40). Αν υπολείπονται των σαράντα (40) λαμβάνονται υπόψη και αποδοχές μηνών ασφάλισης της αμέσως προηγούμενης περιόδου, μέχρι τη συμπλήρωση του αριθμού των μηνών αυτών. Προκειμένου για εξερχόμενους λόγω ανικανότητας, αν ο συντάξιμος χρόνος, είναι μικρότερος του προβλεπομένου στο προηγούμενο εδάφιο ο υπολογισμός γίνεται με βάση το μέσο όρο των μηνιαίων αποδοχών του χρόνου ασφάλισης, που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι την έξοδό τους. Για τον προσδιορισμό των συνολικών αποδοχών της παραγράφου αυτής, οι αποδοχές για κάθε έτος, πλην αυτών του τελευταίου πριν από την έξοδο έτους, λαμβάνονται υπόψη αυξημένες κατά το

ποσοστό αυξήσεως των συντάξεων. 4.(...) 5. Ως ασφαλιστέος μισθός για τους στρατευμένους οπλίτες, κληρωτούς και εφέδρους, που αποκτούν δικαίωμα σύνταξης με τις προϋποθέσεις της περίπτ. ε' της παρ. 1 και της παρ. 4 του άρθρου 26 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, λογίζεται ο βασικός μισθός του μόνιμου στρατιώτη», στο άρθρο 10: «1. (...) 2. Προκειμένου για παθόντες από τραύμα ή νόσημα, το οποίο προήλθε προδήλως και αναμφισβητήτως εξαιτίας της υπηρεσίας, η σύνταξη κανονίζεται βάσει του ποσοστού ανικανότητας και του ποσού της σύνταξης, που αναλογεί σε τριακονταπενταετή πραγματική συντάξιμη υπηρεσία. Ποσοστό ανικανότητας μικρότερο του 50% δεν παρέχει δικαίωμα σύνταξης ανικανότητας. 3. Αν η σύνταξη, που προκύπτει βάσει των ετών υπηρεσίας, είναι μεγαλύτερη αυτής, που αναλογεί στο ποσοστό ανικανότητας, καταβάλλεται η μεγαλύτερη αυτή σύνταξη. 4. Όπου συντρέχει περίπτωση, η κατά το άρθρο αυτό σύνταξη προσανξάνεται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 43 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων. 5. Η σύνταξη, που παρέχεται κατά τις διατάξεις του άρθρου αυτού στους αξιωματικούς και οπλίτες οποιουδήποτε βαθμού, μόνιμους και εφέδρους, οι οποίοι εξέρχονται της υπηρεσίας λόγω τραύματος ή νοσήματος, που προήλθε προδήλως και αναμφισβητήτως εξαιτίας της υπηρεσίας τους σε ειρηνική περίοδο, δεν μπορεί να είναι μικρότερη από το 85% της μηνιαίας σύνταξης, που ανήκει σε ομοίοβαθμό τους στρατιωτικό, που έχει υποστεί την ίδια ανικανότητα εξαιτίας της υπηρεσίας τους σε πόλεμο.(...)», στο άρθρο 13: «.(...) 3. Στους συνταξιοδοτούμενους λόγω ανικανότητας, παρέχεται και μηνιαίο προσωπικό και αμεταβίβαστο επίδομα ανικανότητας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 54 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (...)», στο άρθρο 14: «1. Το ποσό της σύνταξης, που χορηγείται κατά τις διατάξεις του νόμου αυτού στους από ίδιο δικαίωμα συνταξιούχους δεν μπορεί να είναι μικρότερο από αυτό των διατάξεων του πρώτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 55 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά (...)» και στο άρθρο 16: «(...)2. Από μία υπηρεσία και από μία έξοδο από αυτήν, ένα μόνο δικαίωμα σύνταξης από το Δημόσιο γεννάται (...)

5. Το άρθρο 12 του ν. 955/1979, το οποίο κωδικοποιήθηκε ως παράγραφος 5 του άρθρου 45 του προϊσχύσαντος Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 1041/1979) όριζε: «Η σύνταξις των υπαξιωματικών και οπλιτών του Στρατεύματος, μόνιμων και εφέδρων και των τούτοις αντιστοιχούντων, των εξερχομένων της υπηρεσίας συνεπεία τραύματος ή νοσήματος, προελθόντος προδήλως και αναμφισβητήτως εξ αιτίας της υπηρεσίας των, ... κανονιζομένη κατά τας διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν δύναται να είναι συνυπολογιζομένων και των επιδομάτων ανικανότητας του άρθρου 54 του παρόντος κατωτέρα του 75% α) προκειμένου περί παθόντων, της εκάστοτε μηνιαίας συντάξεως μετά των επί ταύτης επιδομάτων ανικανότητας της ανηκούσης εις ομοίοβαθμον στρατιωτικών

υποστάντα την αυτήν ανικανότητα εξ αιτίας της εν πολέμω υπηρεσίας του ...». Στη συνέχεια η ως άνω παράγραφος 5 του άρθρου 45 του π.δ. 1041/1979 αντικαταστάθηκε από την παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 1859/1989 ως εξής: «Η σύνταξη που παρέχεται κατά τις διατάξεις του άρθρου αυτού στους αξιωματικούς, ανθυπασπιστές, υπαξιωματικούς και οπλίτες του στρατεύματος, μόνιμους και έφεδρους και όσους αντιστοιχούν σε αυτούς, που εξέρχονται της υπηρεσίας λόγω τραύματος ή νοσήματος που προήλθε προδήλως και αναμφισβητήτως εξαιτίας της υπηρεσίας τους ... δεν μπορεί να είναι μικρότερη από το 85% α) αν πρόκειται για τους παθόντες, της μηνιαίας σύνταξης, η οποία ανήκει σε ομοίοβαθμο στρατιωτικό, ο οποίος έχει υποστεί την ίδια ανικανότητα εξαιτίας της υπηρεσίας του σε πόλεμο ...». Με το περιεχόμενο δε αυτό η ως άνω διάταξη κωδικοποιήθηκε ως παράγραφος 5 του άρθρου 45 στους μεταγενέστερους Κώδικες Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 166/2000 και π.δ. 169/2007).

6. Περαιτέρω, στον Συνταξιοδοτικό Κώδικα (π.δ/γμα 169/2007, Α'210), στον οποίο παραπέμπει ο νόμος 2084/1992 για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται από αυτόν, ορίζεται, στο άρθρο 26: «1. Ο μόνιμος στρατιωτικός δικαιούται σύνταξη: α) Αν απομακρυνθεί με οποιονδήποτε τρόπο από τις τάξεις και έχει εικοσιπενταετή τουλάχιστον συντάξιμη υπηρεσία, από την οποία δεκαπενταετή πραγματική (...) ε) Αν απομακρυνθεί οπωσδήποτε από τις τάξεις γιατί έγινε σωματικά ή διανοητικά ανίκανος από τραύμα ή νόσημα που προήλθε πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας. (...)», στο άρθρο 34: «1. Ως μισθός με βάση τον οποίο κανονίζεται η σύνταξη λαμβάνεται ποσοστό του μηνιαίου μισθού ενέργειας, που ορίζεται κάθε φορά από τις διατάξεις που ισχύουν και ανήκει στο βαθμό που έφερε και με τον οποίο εμισθοδοτείτο ο στρατιωτικός κατά την έξοδό του από την υπηρεσία (...) 2. Για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου ως μισθός νοείται ο βασικός μισθός ενεργείας του βαθμού με τον οποίο εμισθοδοτείτο κατά την έξοδό του από την Υπηρεσία μαζί με την προσαύξηση του επιδόματος χρόνου υπηρεσίας, καθώς και το επίδομα ειδικών συνθηκών της παρ. Α10 του άρθρου 51 του Ν. 3205/2003 (ΦΕΚ 297 Α) (...), όπως αυτά ορίζονται κάθε φορά από τις οικείες μισθολογικές διατάξεις(...)», στο άρθρο 54: « 1. Στους πολιτικούς υπαλλήλους και στρατιωτικούς γενικά που δικαιούνται σύνταξη από πάθημα το οποίο προήλθε πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας, παρέχεται μαζί με τη σύνταξη μηνιαίο προσωπικό και αμεταβίβαστο επίδομα ανάλογα με τον από το πάθημα βαθμό μείωσης της ικανότητας για εργασία, το οποίο υπολογίζεται στο μηνιαίο βασικό μισθό του λοχαγού, όπως αυτός ορίζεται από τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά, σύμφωνα με τα παρακάτω: Ανικανότητα 25-45% ποσοστό 2%, Ανικανότητα 50-55% ποσοστό 2,5% (...) 2. Με τις προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου παρέχονται τα ίδια επιδόματα και όταν η σύνταξη του παθόντος κανονίζεται με βάση τα έτη της συντάξιμης υπηρεσίας του και καταβάλλεται ως μεγαλύτερη (...) 8. Τα επιδόματα των προηγούμενων

παραγράφων καταβάλλονται στους δικαιούχους εφόσον δε συντρέχει περίπτωση εφαρμογής της παραγράφου 5 του παραπάνω άρθρου 45 (...)» και στο άρθρο 55 παρ. 5, όπως το πρώτο εδάφιο αυτού αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 παρ. 3 του ν. 3620/2007 (Α' 276): «Το κατώτατο όριο σύνταξης ή βοηθήματος των συνταξιούχων και βοηθηματούχων του Δημοσίου γενικά, καθορίζεται, χωρίς το συνυπολογισμό του επιδόματος εξομάλυνσης, καθώς και του τυχόν καταβαλλόμενου επιδόματος ανικανότητας, σε ποσοστό τριάντα επτά επί τοις εκατό (37%) του μηνιαίου βασικού μισθού του εισαγωγικού μισθολογικού κλιμακίου της ΠΕ κατηγορίας, όπως αυτός ισχύει κάθε φορά».

7. Με την 665/2018 απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου και για τους λόγους που διαλαμβάνονται σε αυτήν, κρίθηκε ότι μετά την ισχύ των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ν. 1859/1989 που τροποποίησε την παράγραφο 4 του άρθρου 45 του τότε ισχύοντος Συνταξιοδοτικού Κώδικα (π.δ. 1041/1979), με την οποία αυξήθηκε το ποσοστό εξομοίωσης της σύνταξης των παθόντων σε ειρηνική περίοδο στρατιωτικών στο 85% της αντίστοιχης πολεμικής σύνταξης, χωρίς όμως να προβλέπεται πλέον για την εξεύρεση του ποσοστού αυτού ο συνυπολογισμός των επιδομάτων ανικανότητας που εδικαιούτο ο αντίστοιχος παθών πολεμικός συνταξιούχος, η απαγορευτική της χορήγησης των επιδομάτων ανικανότητας διάταξη της παρ. 9 του άρθρου 54 του π.δ. 1041/1979, η οποία μετά την τροποποίηση του τελευταίου αυτού άρθρου με την παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 2592/1998 αναριθμήθηκε ως παράγραφος 8 αυτού και ενσωματώθηκε και στους μεταγενέστερους Συνταξιοδοτικούς Κώδικες (π.δ. 166/2000 και π.δ. 169/2007), είναι ανίσχυρη και δεν δύναται πλέον να τύχει εφαρμογής, ως αντικείμενη στην αρχή της ισότητας.

8. Από όσα εκτέθηκαν στις προηγούμενες σκέψεις συνάγονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: Κατά τον προσδιορισμό των συντάξιμων αποδοχών στρατιωτικού που υπάγεται στο νομοθετικό καθεστώς του νόμου 2084/1992 και δικαιούται σύνταξη από πάθημα που προήλθε πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας του, η αρμόδια συνταξιοδοτική αρχή οφείλει, μεταξύ άλλων, να υπολογίσει τα ακόλουθα μεγέθη: α) τη σύνταξη παθόντος στην υπηρεσία, πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας αυτής, που του αντιστοιχεί με βάση το ποσοστό αναπηρίας του, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 παρ. 2 του ν.2084/1992, β) τη σύνταξη που αντιστοιχεί στα έτη ασφάλισής του, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 παρ. 2 του ν.2084/1992, η οποία κατά το άρθρο 10 παρ. 3 του ίδιου νόμου, του καταβάλλεται εφόσον είναι μεγαλύτερη εκείνης του άρθρου 10 παρ. 2 του ίδιου νόμου και, γ) τη σύνταξη που αντιστοιχεί σε ομοιόβαθμο στρατιωτικό, που έχει υποστεί το ίδιο ποσοστό ανικανότητας εξαιτίας της υπηρεσίας του σε πόλεμο. Στον συνταξιοδοτούμενο στρατιωτικό παθόντα πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας καταβάλλεται μια μόνο σύνταξη, είτε με

τις διατάξεις του άρθρου 9 παρ. 2 του ν.2084/1992, εφόσον είναι μεγαλύτερη, είτε με αυτές του άρθρου 10 παρ. 2 του ίδιου νόμου. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η καταβαλλόμενη σύνταξη δεν μπορεί να είναι κατώτερη από το 85% της της σύνταξης που αντιστοιχεί σε ομοιόβαθμο στρατιωτικό που υπέστη το ίδιο ποσοστό ανικανότητας εξαιτίας της υπηρεσίας του στον πόλεμο. Σε κάθε περίπτωση, η σύνταξη που καταβάλλεται δεν μπορεί να είναι κατώτερη από το κατώτατο όριο σύνταξης ή βοηθήματος των συνταξιούχων και βοηθηματούχων του Δημοσίου γενικά που προβλέπεται στο άρθρο 55 παρ. 5 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα. Τέλος, στον υπαγόμενο στο καθεστώς του νόμου 2084/1992 στρατιωτικό παρέχεται μαζί με τη σύνταξή του το προσωπικό και αμεταβίβαστο επίδομα ανικανότητας της παραγράφου 1 του άρθρου 54 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, ανάλογα με το βαθμό μείωσης της ικανότητάς του για εργασία κατά τον χρόνο εξόδου του από την υπηρεσία, ακόμη κι αν του καταβάλλεται ως μεγαλύτερη η σύνταξη με βάση τα έτη της συντάξιμης υπηρεσίας του (III Τμ. 950/2019), ή ακόμη κι αν του καταβάλλεται σύνταξη με βάση το 85% της σύνταξης που αντιστοιχεί σε ομοιόβαθμο στρατιωτικό που υπέστη το ίδιο ποσοστό ανικανότητας στον πόλεμο (Ολομ. 665/2018). Ο υπολογισμός του ανωτέρω επιδόματος ανικανότητας γίνεται με τον τρόπο που ορίζεται στο άρθρο 54 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα.

9. Στο άρθρο 1 του νόμου 3620/2007 (Α' 276), ορίζεται: «(...) 7. Η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 88 του Κώδικα Πολεμικών Συντάξεων - Κ.Π.Σ. - (π.δ. 168/2007, ΦΕΚ 209/ Α'), όπως ισχύει, αντικαθίσταται από 1ης Ιανουαρίου 2007 ως εξής: 'Η βασική μηνιαία πολεμική σύνταξη ανικανότητας που αναγνωρίζεται στους ανάπηρους πολέμου οπλίτες, των οποίων η σύνταξη δεν κανονίζεται με βάση το μισθό ενεργείας, είναι ίση με το 1,227% του μηνιαίου βασικού μισθού του λοχαγού, όπως αυτός ισχύει κάθε φορά, ανά εκατοστό ανικανότητας' (...).»

10. Στο άρθρο 50 του ν 3205/2003 (Α' 297) ορίζεται ότι: «1. Ο μηνιαίος βασικός μισθός όλων των βαθμών της κλίμακας της ιεραρχίας των μόνιμων στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων, της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού και του Λιμενικού Σώματος καθορίζεται με βάση το βασικό μισθό του βαθμού του Ανθυπολοχαγού και αντιστοίχων, ο οποίος πολλαπλασιάζεται με τους παρακάτω συντελεστές και στρογγυλοποιείται στην πλησιέστερη μονάδα ευρώ. 2. Οι συντελεστές προσδιορισμού των βασικών μισθών της παραγράφου 1 είναι οι εξής: (...) Λοχαγός και αντίστοιχοι 1,13 (...) Λοχίας και αντίστοιχοι 0,76 (...) 3. Για τη διαμόρφωση των βασικών μισθών ο μηνιαίος βασικός μισθός του Ανθυπολοχαγού και αντιστοίχων ορίζεται σε επτακόσια είκοσι ευρώ (720 Ε) (...).» Με το άρθρο 5 του νόμου 3670/2008, Α' 117, ο μηνιαίος βασικός μισθός Ανθυπολοχαγού ορίζεται σε οκτακόσια ενενήντα εννέα ευρώ (899 Ε) από 1.10.2008. Τέλος, στο άρθρο 3 του νόμου 4151/2013, Α' 103 ορίζεται ότι: «(...) 5. «Τα ποσά των επιδομάτων νόσου και ανικανότητας που καταβάλλονται με τις

συντάξεις του Δημοσίου, κατά περίπτωση όπως αυτά είχαν διαμορφωθεί την 31.7.2012, εξακολουθούν να ισχύουν και από 1.8.2012 και μετά. Επίσης, οι συντάξεις των αναπήρων πολέμου οπλιτών και των αναπήρων οπλιτών ειρηνικής περιόδου, εξακολουθούν να υπολογίζονται με βάση το βασικό μισθό του βαθμού του Λοχαγού όπως αυτός ίσχυε την 31.7.2012 (...). Εξάλλου, κατά τον χρόνο εξόδου του ενάγοντος από την υπηρεσία, ο μηνιαίος βασικός μισθός του βαθμού Λοχαγού ανερχόταν σε 1.016,00 ευρώ και ο μηνιαίος βασικός μισθός του εισαγωγικού μισθολογικού κλιμακίου της ΠΕ κατηγορίας ανερχόταν, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 περ. η' του ν. 3554/2007 (Α' 80) σε συνδυασμό με τα άρθρα 7 παρ. 3 του ν. 3205/2003 (Α' 297) και 6 παρ. 1 του ν. 3670/2008 (Α' 117), σε 985,00 ευρώ. Το δε κατώτατο όριο σύνταξης του άρθρου 55 παρ. 5 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα καθορίστηκε σε $(985 \times 37\%) = 364.45$ ευρώ.

11. Από τις διατάξεις του άρθρου 105 του Εισ.Ν.Α.Κ., με τις οποίες θεσπίζεται η ευθύνη του Ελληνικού Δημοσίου προς αποζημίωση για τις παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί, συνάγεται ότι η παράνομη άρνηση ή παράλειψη των οργάνων του Γ.Λ.Κ. να κανονίσουν ή αναπροσαρμόσουν στο νόμιμο ύψος τη σύνταξη συνταξιούχου του Δημοσίου, η οποία είχε ως αποτέλεσμα να του προξενήσει ζημία, στοιχειοθετεί αδικοπραξία και γεννά αστική ευθύνη του Κράτους κατά τις διατάξεις αυτές. Με την έγερση της ερειδόμενης στο άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ. αγωγής δεν επιδιώκεται η καταβολή συντάξεων, αλλά η αποκατάσταση ζημίας που προκλήθηκε στον δικαιούχο από την παράνομη πράξη ή παράλειψη της συνταξιοδοτικής διοίκησης (Ολ. Ελ. Συν. 1246/2006 όπου και μειοψηφία, 1506/2005). Περαιτέρω, για τη θεμελίωση της ευθύνης προς αποζημίωση απαιτείται, μεταξύ άλλων, να συντρέχει συγχρόνως και αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της παράνομης πράξης ή παράλειψης ή υλικής ενέργειας και της επελθούσας ζημίας. Ο σύνδεσμος αυτός υφίσταται, όταν, σύμφωνα με τα διδάγματα της κοινής πείρας, η φερόμενη ως ζημιολόγος πράξη ή παράλειψη ή υλική ενέργεια, κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων και εν όψει των ειδικών συνθηκών της συγκεκριμένης περίπτωσης, ήταν εξ αντικειμένου ικανή και πρόσφορη να επιφέρει το ζημιολόγο γεγονός.

12. Στην προκειμένη περίπτωση, από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα: Ο ενάγων που γεννήθηκε το έτος ..., κατατάχθηκε ως επαγγελματίας οπλίτης στο Κέντρο Εκπαίδευσης Τεθωρακισμένων στις (...)2003, ορκίστηκε στις ... και ονομάστηκε Δεκανέας στις (...)2004 και Λοχίας στις (...)2004. Στις (...)2009, μετά τη λήξη του ωραρίου υπηρεσίας του, καθ' όν χρόνο μετέβαινε από το στρατόπεδο (...) προς την οικία του, ενεπλάκη χωρίς υπαιτιότητά του σε τροχαίο ατύχημα και τραυματίστηκε, ενώ στις (...)2010 απολύθηκε από τις τάξεις του Στρατού με τον βαθμό που φέρει,

επειδή εξαιτίας του ως άνω τραυματισμού κρίθηκε ανίκανος για την ενεργό υπηρεσία. Με την (...)2013 ομόφωνη γνωμάτευση της Ανώτατης του Στρατού Υγειονομικής Επιτροπής κρίθηκε ότι ο τραυματισμός του ενάγοντος συνέβη ενόσω τελούσε σε υπηρεσία, σε διατεταγμένη υπηρεσία και πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας, το δε συνολικό ποσοστό αναπηρίας που του κατέλιπε κατά τον χρόνο απολύσεώς του από το στράτευμα και εντός εξαμήνου ορίσθηκε στο 55%. Στην ... πράξη της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (ΓΛΚ), με την οποία, κατόπιν της από (...)2012 αίτησης του ενάγοντα, κανονίσθηκε σε αυτόν, αναδρομικά από 1.9.2010, στρατιωτική σύνταξη παθόντος πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας, η συνταξιοδοτική διοίκηση έκρινε, μεταξύ άλλων, ότι α) το 85% της μηνιαίας σύνταξης Λοχία (ΕΠΟΠ) που έπαθε σε περίοδο πολέμου την ίδια αναπηρία (55%) με τον ενάγοντα, ανέρχεται σύμφωνα με τα άρθρα 10 παρ. 5 του ν.2084/1992, 1 του ν.3513/2006 και 1 παρ. 7 του ν.3620/2007, σε 582,97 ευρώ, β) η σύνταξη που αναλογεί στον ενάγοντα με βάση το ποσοστό αναπηρίας του (55%), σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 2 του ν.2084/1992 ανέρχεται στα 55/100 της σύνταξης που αναλογεί στον Λοχία με τριακονταπενταετή υπηρεσία, δηλαδή σε 509,46 ευρώ και, γ) ο ενάγων μαζί με τη σύνταξη που κανονίζεται με την προαναφερόμενη διάταξη δικαιούται και μηνιαίου προσωπικού και αμεταβίβαστου επιδόματος ανικανότητας, ανερχόμενου σε 25,40 ευρώ, πληρωτέου από 1.9.2010. Τέλος, οι συνταξιοδοτική υπηρεσία του ΓΛΚ, κρίνοντας ότι η σύνταξη που δικαιούται ο ενάγων βάσει των διατάξεων του άρθρου 10 παρ. 5 του ν.2084/1992 (582,97 ευρώ) είναι μεγαλύτερη από τη σύνταξη που δικαιούται βάσει των διατάξεων του άρθρου 10 παρ. 2 του ίδιου νόμου μαζί με το επίδομα ανικανότητας (509,46 ευρώ + 25,40 ευρώ), κανόνισε τη μηνιαία σύνταξη του ενάγοντος στο ποσό των 582,97 ευρώ, πληρωτέα από 1.9.2010 από το Δημόσιο Ταμείο, χωρίς να χορηγήσει με τη σύνταξή του το, πάντως κριθέν από αυτή ως δικαιούμενο, επίδομα ανικανότητας του άρθρου 54 παρ. 1 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα.

13. Το Τμήμα παρατηρεί ότι ο υπολογισμός του 85% της μηνιαίας σύνταξης ομοιόβαθμου του ενάγοντος που έπαθε εξαιτίας της υπηρεσίας του στον πόλεμο το ίδιο ποσοστό αναπηρίας, δεν περιλαμβάνει πάντως συνυπολογισμό του επιδόματος ανικανότητας του άρθρου 54 παρ. 1 ΣΚ.

14. Με την ένδικη αγωγή, κατά το μέρος που τούτη εξετάζεται από το Δικαστήριο, ο ενάγων διατείνεται ότι μη νομίμως κανονίσθηκε η σύνταξή του στο ποσό των 582,97 ευρώ, χωρίς να του κανονισθεί επιπροσθέτως και η δικαιούμενη βάσει των διατάξεων των άρθρων 9 παρ. 2 και 5 και 10 παρ. 2 του ν.2084/1992 σύνταξη ύψους 509,46 ευρώ μηνιαίως, η οποία και πρέπει να του καταβάλλεται επιπλέον της ανωτέρω σύνταξης. Επίσης, ο ενάγων ισχυρίζεται ότι μη νομίμως δεν

του κανονίσθηκε το δικαιούμενο επίδομα ανικανότητας ύψους 25,40 ευρώ μηνιαίως. Ζητεί δε να αναγνωρισθεί ότι το εναγόμενο οφείλει να του καταβάλει α) το ποσό των ... ευρώ για το χρονικό διάστημα από 1.9.2010 ως 31.3.2016 (ήτοι 67 μήνες X ... ευρώ) που αντιστοιχεί στις συντάξεις που παρανόμως δεν του καταβλήθηκαν για το διάστημα αυτό και β) το ποσό των ... ευρώ (ήτοι 67 μήνες X ... ευρώ) που αντιστοιχεί στο μη καταβληθέν επίδομα ανικανότητας για το ίδιο χρονικό διάστημα.

15. Με τα δεδομένα αυτά, το Τμήμα κρίνει ότι νομίμως, κατ' αρχήν, η συνταξιοδοτική αρχή όρισε ότι στον ενάγοντα έπρεπε να καταβληθεί η σύνταξη που αντιστοιχεί σε ομοιόβαθμό του που έπαθε σε καιρό πολέμου την ίδια αναπηρία, ως μεγαλύτερη εκείνης που προκύπτει με βάση τα έτη υπηρεσίας του και το ποσοστό αναπηρίας του, χωρίς να παρέχεται από τον νόμο η δυνατότητα να καταβληθούν σε αυτόν δύο συντάξεις. Δοθέντος δε ότι η εν λόγω σύνταξη ορίστηκε ανώτερη και από το κατώτατο όριο συντάξεως που προβλέπεται στο άρθρο 14 παρ. 1 του ν. 2084/1992 (που ανερχόταν κατά τον χρόνο εξόδου του ενάγοντος από την υπηρεσία σε 364,45 ευρώ), δεν διαπιστώνεται παράνομη ενέργεια της συνταξιοδοτικής διοίκησης ως εκ της παραλείψεως αυτής να καταβάλει στον ενάγοντα και τα δύο ποσά συντάξεως, τα δε περί του αντιθέτου υποστηριζόμενα από τον ενάγοντα πρέπει να απορριφθούν.

16. Περαιτέρω, όμως, η συνταξιοδοτική διοίκηση παρέλειψε κατά τον κανονισμό της σύνταξης του ενάγοντος να του χορηγήσει το δικαιούμενο από αυτόν επίδομα ανικανότητας που προβλέπεται στα άρθρα 13 παρ. 3 του ν.2084/1992 και 54 παρ. 1 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα. Τούτο διότι, όπως εκτέθηκε στις σκέψεις 7 και 8, το ανωτέρω επίδομα χορηγείται νομίμως στον στρατιωτικό που εξήλθε της υπηρεσίας για ανικανότητα που επήλθε πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας αυτής, ακόμα και στην περίπτωση που λαμβάνει το 85% της βασικής σύνταξης που αντιστοιχεί σε ομοιόβαθμο παθόντα εξαιτίας της υπηρεσίας του στον πόλεμο με το ίδιο ποσοστό αναπηρίας, καθόσον η διάταξη του άρθρου 54 παρ. 8 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, η οποία απαγόρευσε τη χορήγηση της εν λόγω παροχής στους ανωτέρω συνταξιούχους είναι ανίσχυρη ως αντικείμενη στη συνταγματική αρχή της ισότητας και μη εφαρμοστέα. Επομένως, η ... πράξη της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων του ΓΛΚ, κατά το μέρος που με αυτήν το ΓΛΚ αρνήθηκε να χορηγήσει στον ενάγοντα το προαναφερόμενο επίδομα ανικανότητας είναι μη νόμιμη και ο ενάγων δικαιούται να ζητήσει ως αποζημίωση του άρθρου 105 ΕισΝΑΚ τις παροχές που απώλεσε και που, κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων, θα λάμβανε εάν δεν μεσολαβούσε η ως άνω παράνομη άρνηση του ΓΛΚ.

17. Η αξίωση του ενάγοντος, ενόψει της από 9.7.2012 αίτησης, της έκδοσης της (...)2013 πράξης του εναγομένου, την παρανομία της οποίας επικαλείται ο ενάγων και της άσκησης της ένδικης αγωγής (κατάθεση στο διοικητικό πρωτοδικείο στις ...2016 και κοινοποίηση στο εναγόμενο στις ...2018) δεν έχει παραγραφεί.

18. Για τον προσδιορισμό της ζημίας του ενάγοντος το Δικαστήριο λαμβάνει υπόψη τις αναφερόμενες στις σκέψεις 6 και 10 διατάξεις. Με βάση τις διατάξεις αυτές κρίνει ότι η ζημία που υπέστη ο ενάγων για το αιτούμενο χρονικό διάστημα από 1.9.2010 έως 31.3.2016 εξαιτίας της παράνομης παράλειψης των συνταξιοδοτικών οργάνων του εναγομένου να χορηγήσουν σε αυτόν το επίδομα ανικανότητας του άρθρου 54 παρ. 1 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, ανέρχεται στο ποσό των ευρώ 1.701,80 ήτοι $(1.016,00 \times 2,5\% =) 25,40$ ευρώ $\times 67$ μήνες.

19. Ακολούθως, η ένδικη αγωγή πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή και να αναγνωρισθεί ότι το εναγόμενο Ελληνικό Δημόσιο οφείλει να καταβάλει στον ενάγοντα το αναφερόμενο στην προηγούμενη σκέψη ποσό και μάλιστα νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής σε αυτό στις 14.5.2018. Κατ' εκτίμηση, δε, των περιστάσεων, πρέπει να απαλλαγεί το εναγόμενο από τα δικαστικά έξοδα του ενάγοντος (άρθρο 314 παρ. 3 εδ. β' του ν. 4700/2020).

20. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι το εναγόμενο Ελληνικό Δημόσιο δεν κωλύεται στο πλαίσιο της συμμόρφωσης προς το περιεχόμενο της παρούσας απόφασης (βλ. άρθρα 95 παρ. 5 του Συντάγματος και ν. 3068/2002, Α' 274), να προβεί σε εκκαθάριση του οφειλόμενου ποσού, αφαιρώντας όσα ποσά θα έχει, κατά το στάδιο αυτό, τυχόν καταβάλει στον ενάγοντα για την ίδια νομική και ιστορική αιτία.

Για τους λόγους αυτούς

Αποβάλλει τον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ) από τη δίκη.

Δέχεται εν μέρει την αγωγή.

Αναγνωρίζει ότι το Ελληνικό Δημόσιο οφείλει να καταβάλει στον ενάγοντα το ποσό των 1.701,80 ευρώ, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στο σκεπτικό. Και

Απαλλάσσει το εναγόμενο Ελληνικό Δημόσιο από τη δικαστική δαπάνη του ενάγοντος.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε με τηλεδιάσκεψη στις 19 Οκτωβρίου 2023.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΜΑΡΙΑ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΕΠΠΑ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΑΚΗ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου,
στις 23 Φεβρουαρίου 2024.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΜΑΡΙΑ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΑΚΗ